

RODIKA DENERT

SAHER

Preveo s nemačkog
Nikola Jordanov

■ Laguna ■

Naslov originala

Rodica Doehnert

DAS SACHER

Die Geschichte einer Verführung

Copyright © 2016 by Europa Verlag GmbH & Co. KG, Berlin
Translation Copyright © za srpsko izdanje 2018, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

*Zahvaljujem svima
koji su sa mnom pleli ovu priču.
Tako je postala naša zajednička.*

Sadržaj

Recept za originalnu saher-tortu	9
PROLOG	13
Knjiga 1: SMRT	15
Knjiga 2: ŽIVOT	119
Knjiga 3: LJUBAV	227
EPILOG	329
<i>Dodatak autorke</i>	<i>330</i>
<i>Istorijska hronika</i>	<i>331</i>
<i>O autorki</i>	<i>335</i>

Recept za originalnu saher-tortu

U 140 grama omekšalog putera kremasto umešati 140 grama šećera u prahu i srž pola šipke vanile. Postepeno dodavati šest žumanaca i umutiti u gustu penastu masu. U međuvremenu na pari otopiti 130 grama tamne čokolade i takođe je umešati. Šest belanaca čvrsto mutiti sa 110 grama kristal šećera dok šne ne bude takav da se može seći. To se umeša u masu, preko toga se pospe 140 grama prosejanog brašna i pažljivo razmeša vatjačom.

Kalup u međuvremenu obložiti papirom za pečenje, ivice premazati puterom i posuti brašnom. Unutra sipati celokupnu masu, glatko je izravnati i u prethodno zagrejanj rerni peći oko pola sata na 170 °C. U prvih 10 do 15 minuta molimo da se vrata pećnice drže malikice otvorena! Torta je gotova kada blago uzvraća na lak pritisak prstom. Nakon toga okrenuti je u kalupu i pustiti da se ohladi. Posle dvadesetak minuta skinuti papir, izvrnuti je i pustiti da se u kalupu sasvim ohladi. Izvaditi je iz kalupa i vodoravno podeliti nožem. Umutiti blago zagrejanu marmeladu od kajsija, premazati

njome obe polovine torte i opet ih sastaviti. Premazati tortu i sa spoljne strane i pustiti da se lako prosuši.

Ša glazuru 200 grama kristal šećera prokuvati 5-6 minuta, onda sačekati da se ohladi. Na pari otopiti 150 grama tamne čokolade i postepeno pomešati s rastvorenim šećerom u gustu glatku glazuru.

Još toplu, ne suviše vruću glazuru odjednom sipati preko torte i u nekoliko poteza glatko razmazati. Sačekati da se ohladi dok glazura ne očvrstne. Servirati s umućenom slatkom pavlakom.

Saher-tortu je 1832. mladi Franc Saher stvorio kao desert za kneza Fon Meterniha. Meternih je bio restaurator monarhije, protivnik svakog građansko-liberalnog pokreta. Ali bio je i jedan od inicijatora Bečkog kongresa 1814-1815. Države učesnice i njihovi zastupnici shvatili su fundamentalnu krizu, izazvanu Napoleonovim ratovima, kao šansu i zauzeli se za miroljubivo rešenje. Taj skup evropskih sila dokazao je da je moguće kooperativno delovanje naroda uprkos svim nacionalnim i političkim suprotnostima.

Bio je to prvi zajednički evropski pokušaj da se kriza na kontinentu reši razumom i diplomatskim pregovorima.

Sto godina kasnije ponovo je pobedila iracionalna želja za uništavanjem, u jednom razornom ratu, čije emocionalne i političke posledice nosimo i danas.

Da ipak!
Mogli bismo sve da učinimo jedni za druge.
Sve.

PROLOG

Magla se vlažno spuštala na grad. U bledejoj svetlosti plinskih lampi vukla se s Dunava preko uličica i trgova, obavijala palate na Ringu, uvlačila se u kapute kočijaša fijakera i vlažno i teško padala na šesire prolaznika.

Smrtonosac* je lutao okolo gipko, pomalo tankih udova u crnom odelu, s ohlađenom cigaretom u uglu usana, ni u kom slučaju besciljno.

Ona, Ljubav, koketno se kretala kroz buku i prljavštinu velegrada, pokraj zlatnih svetlosti predvorja *Hotela de l'Opera*, koji će se za samo nekoliko godina zvati *Saher*. Činilo se da njena lepršava haljina nije prikladna za to doba godine.

* U izvorniku „Smrt“. Pošto je u nemačkom jeziku smrt (*der Tod*) muškog roda, a autorka potencira rodnu razliku na relaciji Eros–Tantos, prevodilac je bio prinuđen da, personifikovanu Smrt zameni simboličnom figurom suprotnog pola. Odlučio se za „Smrtonosca“, prvenstveno zato što nema religiozno obeležje kao „anđeo smrti“. Ukratko, nema referencijalne (denotativne) razlike između „Smrtonosca“ i „Smrti“. (Prim. prev.)

Bilo je to več 28. novembra 1892. Te noći oni će se sresti, ne prvi put i ne poslednji put u tom gradu i na tom mestu. I njihov susret je uvek označavao nešto značajno.

Dok je ona, Ljubav, sedela na sofi u predvorju, imala je vremena i čekala, onaj drugi, Smrtonosac, uvežbanim pokretom prebacio se preko niskog zida u pozadini zgrade i popeo se na prvi sprat hotela, gde je vlasnik, koji nije imao ni pedeset godina, ležao na samrti. Grip mu je oduzeo svu snagu da se odupre tom susretu.

Ispred glavnog ulaza zaustavio se fijaker, koji je oca umirućeg čoveka dovezao sa železničke stanice. Franc Saher je žurno tutnuo kočijašu u ruku novac za prevoz i stupio u hotel, gde ga je portir pozdravio sa strahopoštovanjem. Saher stariji je klimnuo glavom zaposlenima, koji su s pažnjom pratili njegov ulazak, i žurno se popeo stepenicama.

Dok se Smrtonosac peo uz fasadu da pronade pravi prozor, pogled mu je pao na devojkicu koja je čvrsto privijajući na grudi lonac sa supom napuštala hotel kroz izlaz pozadi. Marija Štadler je četiri sata brisala pod u kuhinji i poslastičarnici. Dolazila je triput nedeljno da obavlja taj posao. Jedanaestogodišnja devojkica je, kao najstarija od četvoro dece, tom nadnicom izdržavala svoju porodicu. Osim toga, svaki put je dobijala supu za večeru.

Smrtonosac se setio da bi tu malu morao da ima u vidu. Možda bi mogao da sebi olakša posao i muškarca i dete odnese u jednom potezu? Ušteda vremena. Najzad, ova noć je bila stvorena za preuređenje. Pa ipak, mala mu neće pobeći, posvećivaće joj se svakodnevno. Muškarac, vlasnik hotela, bio je važniji. Njegova smrt će izazvati zanimanje i ispisati istoriju. Te noći se najpre radilo o tome.

Knjiga 1

SMRT

1

Vazduh u poslastičarnici je bio težak od mirisa šećera, čokolade i marmelade. Ana Saher, tek nešto starija od trideset godina, udisala je taj miris. Slatkoća joj je davala sigurnost da je pobjegla od umiranja koje ju je pratilo u detinjstvu, od samrtnih krikova goveda i svinja, teladi i jaganjaca, koji su pratili jutarnje klanje.

Ana je gotove torte uporedila s brojem svojih narudžbina. Trebalo je da u peć ubace još šest. Kuća je bila prepuna i pauza će odgovarati torti. Saher torti, izrađenoj od testa s mnogo kakaoa, bogato premazanoj marmeladom od kajsija ispod čokoladne glazure. Po receptu njenog tasta. Kada se uverila da se u kuhinji sve odvija bez problema, Ana se rešila da ode do svog muža.

Ljubav je na sofi u predvorju videla kako Ana dolazi. Vlasnica je u hodu poravnala haljinu koja je naglašavala njenu čulnu figuru i strogo uzvratila upitne poglede svojih zaposlenih. „Postarajte se da ni u čemu ne ograničavate goste. Uzdam se u vas, Majre“, bila je zapovest koju je uputila Majru, portiru

proizvedenom u maršala njene vojske. Zatim se stepeništem popela u privatne prostorije na prvom spratu.

Ljubav je nije pratila. Prevukla je šakom preko glatkog mebl-
-štofa sedišta i čekala.

A onda su došli oni. Marta i Maksimilijan Aderhold iz Berlina. Lep par. Mlad i bodar. On je nosio moderan kaput i šešir koji mu je delimično zaklanjao lice. Somotski mantil boje noćnog neba, ukrašen skupim vezom, naglašavao je Martinu vitku figuru.

„Dobro došli u Beč. Obavešteni smo da ste na svadbenom putovanju“, izraz portirovog lica ničim nije otkrivao koliko ga uznemiruje neizvesnost šta će posle gazdine smrti biti s hotelom i njegovim ličnim položajem. Možda će mu sledećih nekoliko sati promeniti ceo život.

Maksimilijan Aderhold obavi ruku oko svoje lepe žene. Osmeh koji mu je sijao na licu odražavao je posednički ponos mladoženje.

„Hteo bih da vam izrazim najlepše želje naše kuće. Ako biste obavili formalnosti, molim fino.“ Portir mu gurnu prijavnicu.

Marta Aderhold se povuče za jedan korak i osvrnu se po dvorani. Udoban nameštaj za sedenje stajao je na teškim persijskim tepisima. Jedan goblen na zidu prikazivao je tri nimfe u igri s noći. Parket i zidni paneli bili su od najkvalitetnijeg drveta. Prekrivali su ih tapeti carske crvene boje sa utkanim ornamentima.

Nekoliko dana pre toga Marta i Maksimilijan osnovali su u Beču izdavačku kuću *Aderhold*. Sada su želeli da nađu pisca

i potpišu s njim ugovor. Činilo im se da je Beč uzbudljivo polazište za to.

Ljubav je gledala mladu izdavačicu iz Berlina i znala je da to neće biti lak zadatak. Posmatrala je njenog muža Maksimilijana Aderholda, na čijem se licu isticalo visoko čelo, čelo umetnika, čoveka rođenog za velika dela.

A onda je pogled Ljubavi skliznuo ka stepeništu, gde je princeza Fon Traunštajn*, podruku sa svojim mužem princicom Fon Traunštajnom, silazila na putu za Operu.

Sedamnaestogodišnja princeza, takođe tek udata, začuđeno je posmatrala Martu Aderhold, kao da u njoj prepoznaje staru poznanicu. Preko Martinog lica preleteo je samo trenutnan osmeh. Bila je suviše zauzeta dolaskom da bi princezi uzvratila pogled.

Princ Fon Traunštajn pozdravio je Aderholde učtivo klimnuvši glavom i prišao portiru. „Kako je vlasnik, Majre?“ , raspitao se diskretno i pročitao odgovor u utučenom pogledu čoveka kome se obratio. „Veoma mi je žao“, promrmljao je snuždeno.

Na vratima ka ulici, koja je jedan paž otvorio Njegovoj svetlosti Georgu fon Traunštajnu i princezi, Traunštajn je osetio potrebu da se osvrne i još jednom uteši portira ohrabrujućim pogledom. Onda je video kako Marta Aderhold skida šešir. Učinila je to bez taštine i kao uzgred. Slap tamnosmeđe kose prelio joj se preko ramena i istakao prefinjene crte njenog lica. Georg fon Traunštajn ju je fascinirano posmatrao.

* U Nemačkoj i u Austriji titulu princa (princeze) nosili su svi članovi velikih vlasteoskih porodica koje su kneževsku titulu stekle u vreme Svetog rimskog carstva, do 1806. (Prim. prev.)

Marta Aderhold mu je iznenađeno uzvratila pogled. Ali taj časak je brzo minuo. Georg je napustio hotel sa svojom ženom, a Marta se okrenula svom mužu.

Ljubav je sada bila potpuno ubeđena da ovu četvorku očekuje jahanje kroz oluju. Šta bi dala da popuši jednu cigaretu?

2

U međuvremenu, na spratu iznad dešavanja u predvorju, Smrtonosac je već ušao u sobu u kojoj je ležao bolesnik. Njegov hladni dah spusti se na sobu, baš kao magla koja se spustila na grad.

Uđe Ana Saher. Njen tast Franc Saher, još u putničkoj odeći, pusti šaku svog sina da oprezno sklizne niz pokrivač i pođe u susret svojoj snaji. Pozdraviše se poljupcem u oba obraza. Ana se zatim nagnu nad svojom mužem.

„Dovešću unuke.“ Franc Saher napusti sobu.

„Ana, draga moja... Ana“, prošaputa samrtnik. Već mu je ponestajao dah.

„U kući je sve u redu, Eduarde. Ne brini.“ Ana je svom mužu tapkanjem otirala znoj groznice sa čela.

Smrtonosac je sedeo u naslonjači kraj prozora i uživao u tišini.

Dve poprečne ulice od *Sahera* jedan čovek je stajao u zaklonu ulaznog hodnika u kuću: hladnih očiju, grube izrovašene kože.

Jedna kočija približi se u brznoj vožnji. Mračna prilika odvoji se od kućnog zida. Jedna somotska kesa pade mu pravo pred noge. Čovek u kočiji ostade u mraku. Samo u treptaju oka videše mu se šaka i grb na prstenu pečatnjaku u vidu dvoglavog orla.

Kočija promače dalje ne usporavajući. Prilika posegnu za kesom tamnoplavom kao noćno nebo, odmeri je u ruci i gurnu u džep kaputa.

Devojčica Marija Štadler žurno je koračala uličicom. Pogled joj je bio oboren. Prijala joj je toplota lonca sa supom. Ulične svetiljke u magli su obrazovale mlečne svetlosne kugle.

Kola, koja su Traunštajne nekoliko metara od hotela povezla ka Operi, prodoše kraj nje. Za trenutak princeza Fon Traunštajn spazi dete koje je žurilo.

Marija je mislila na novčiće u svom džepu, koje je za svoj rad dobila od domoupraviteljke. Jedan će zadržati. Zamišljala je kako taj komad metalnog novca ubacuje u štednu kasicu. Onda će ih tamo biti šezdeset četiri. Još četiri nedelje i moći će da kupi traku za kosu koju je videla u izlogu radnje iza ugla hotela.

Marija je radila od svoje šeste godine. Isprva je pomagala majci oko veša koji je ova prala za gospodu. U međuvremenu, Marija je dovoljno porasla da samostalno radi. Bilo je meseci kada je zarađivala više od majke. Detetu je moglo da se plati manje. A ako je dete obavljalo posao kao odrasla osoba, rado su ga zapošljavali.

Koraci iza Marijinih leđa postadoše glasniji. Ona oseti dim cigarete i približi se zidu da propusti čoveka. Ali on ostade iza nje. Marija ubrza korak. Malo supe prosu se iz lonca i poteče joj niz haljinu i kloppe. Majka će je grditi.

Iznenada jedna ruka ščepa je za rame. Druga joj zapuši usta. Lonac sa supom zakotrlja se po pločniku. Supa se proli u slivnik. Marija se žestoko branila. „Mirna ili ću te ucmekati“, prošišta stranac i pritisnu joj lice na svoj vrat. Kaput mu je zaudarao na memlu. Baš kada je hteo da joj pritisne na usta krpu natopljenu eterom, ona ga ujede za šaku. On kriknu od besa i bola i brzo je povuče ka zadnjim vratima jednog bordela, kojih je u ovom kraju bilo mnogo.

Težak parfem prožimao je vazduh u kući. Na stepeništu Marija uspe da se oslobodi. Upola ošamućena, ona se saplete, potraži vrata, izgubi se. Nepoznati ju je pratio. Ona najzad pronade izlaz i zastade pod nekim svodom, ispod rublja koje je visilo na konopcima. Marija oseti hladan dah noćnog vazduha. Iza nje su bila otvorena vrata. Gonioca i devojčicu delio je samo zid od rublja. Marija vide druga vrata, potrča k njima i u smrtnom strahu dograbi kvaku. Vrata nisu bila zaključana. Iza njih je bilo mračno kao u rogu. Marija se spotače o dva stepenika, uspravi se i pipajući nastavi da baulja. Iza nje onaj kresnu šibicu, zatim je ugasi. Kratak plamičak bio je dovoljan da joj otkrije put. Gonilac se saplitaao u mraku, psovao, upalio još jednu šibicu. Marija pronade jedna natrula drvena vrata i potrča kroz podrumski hodnik osvetljen čkiljavom plinskom svetlošću. Pokušavala je da viče: „Upomoć.“ Ali glas ju je izdavao od straha. Gonilac joj se približavao.

Šumovi su privukli pažnju notnog bibliotekara Opere. Upravo se spremao da odnese na binu odeljak muzičkog komada

za sutrašnju probu orkestra. Čuo je prigušen krik. Virtner ostavi kolica na točkovima za prevoz notnih svezaka i uputi se ka gvozdenim stepenicama koje su vodile u podrum. Obazrivo silazeći ugleda senku na zidu. Zatim jednog muškarca koji je silom držao neku devojčicu. Virtner se lati gonjenja. Ovde dole se dobro snalazio, još koji korak do niše u kojoj su vatrogasci držali svoje sekire.

Otmičar je vukao devojčicu u deo podruma koji je iz Opere vodio u susednu kuću.

Gonjen željom da spase devojčicu, Virtner posegnu za sekikom. Kasnije neće znati odakle mu hrabrost za to. U nekoliko koraka stiže do čoveka, u čijem je naručju bilo dete koje se divljački otimalo, i spusti mu sekiru na potiljak. Oštro gvožđe zari se u kost i rascepi mu lobanju.

Čovek se ne pomeri, stisak ruku mu se olabavi, a devojčica se oslobodi – zatim, posle naizgled beskrajno dugog vremena, otmičar se sruši. Iz džepa mu ispade plava somotska kesa.

Marija vide krv podno svojih nogu. Lagano diže glavu, zagleda se u preneraženo Virtnerovo lice i izgubi svest.

Smrtonosac nemarno prebaci noge preko naslona stolice. Vrhovi cipela blistali su mu u svetlosti sveće koju je Ana Saher zapalila na noćnom stočiću samrtnika. Mislio je na devojčicu.

Sat je neumorno kucao. Opera će se uskoro završiti i rezervisani stolovi u separeima će se popuniti. Ana se pitala hoće li teško stanje vlasnika biti predmet razgovora. Možda će

gosti izostati iz pijeteta ili sujeverja? Treba li da zamoli svog tasta da bude uz samrtnika i lično se uveri je li sve u redu?

Ana opipa vrelu ruku svog supruga i seti se njihovog venčanja u Zavetnoj crkvi. Tada je imala dvadeset jednu godinu. Brak je trajao dvanaest godina. Udovac i hotelijer bio je dobra partija u Beču. Eduard je od prvog dana poštovao Anu i ostavljao joj je određene ruke. Ona nikada nije bila zaljubljena u Eduarda Sahera. Volela je hotel i odgovornost. Razmišljala je o tome trezveno i jasno.

Njene misli su navele Smrtonosca da se s poštovanjem osmehne. Imponovali su mu ljudi koji jasno razmišljaju. Većina ljudi gubi se u vrtlogu emocija. Smrtonosac bi im rado ispričao o prostoru u koji odlaze duše kada napuste ovaj svet i u koji će odvesti Eduarda Sahera. Smrtonosac je znao da je taj prostor čista blagodat. Tamo je vladalo čisto stanje bića. Bića bez budućnosti i bez prošlosti. Prostor najvišeg mira. Utešno ništavilo koje samo po sebi znači završetak. Smrtonosac je znao i da gotovo svi koje doprati do tog praga stupaju u prostor kao da su celog života čekali samo to. On sâm uvek je pun poštovanja ostajao pred vratima.

Franc Saher uđe sa decom. Desetogodišnjoj Ani bilo je to teško. Samo dve godine mlađi Eduard imao je trezvenu prirodu svoje majke. Očevu smrt je primao kao događaj koji treba savladati. Najmlađa, Franciska, još nije imala nikakav odnos prema ocu.

Ani se privila uz samrtnika kao da time može da ga održi u životu. A tamo – u krugovima oko njenog oca povlačila se magla. Ani je kraj prozora, u naslonjači, videla čoveka čiji su se blistavi vrhovi cipela ljuljali. Gledala je Smrtonoscu pravo u oči. To je trajalo jedva sekund. I sećanje na to nestaće u

magli zaborava. Ali taj osećaj, osećaj da je zavirila iza zavese, otada će pratiti Ani.

Iz Eduardovih grudi ote se ropac. A s vazduhom iz njega iščile život. Smrtonosac ustade i pozdravi čovekovu dušu; obavi skute svog kaputa oko te najdublje čovekove tajne i napusti sobu s njim.

Ana Saher sklopi oči pokojniku i prekrsti mu ruke. Onda zaustavi klatno časovnika. Na čudan način joj je laknulo, baš kao što je kao devojčica osetila olakšanje kada joj je umro otac i kada je napustila klanicu.

Franc Saher je gledao svog mrtvog sina i odjednom je shvatio šta ga je oduvek nerviralo kod Eduarda: strah od života.

Franc oseti kako se vlažna ručica njegove unuke Ani zavlaci u njegovu šaku. Lica oblivenog suzama dete je posmatralo pokojnog oca.

Marija otvori oči i pogleda čovekovo lice. Skoliše je strašne slike njene otmice. Stade da drhti.

„Ne boj se, tičice“, reče Virtner molećivo i prinese joj ustima limenu kašiku sa šećernom vodicom.

„On ne može više ništa da ti uradi.“

Virtner ju je odneo u svoje prostorije. Iza arhivskih ormara imao je sobičak, koji je koristio kada je u ranu zoru kopirao orkestarske deonice i bio premoren da se posle toga vraća kući. Tamo je položio Mariju na izlizanu sofuu. Iz daljine su se čule muzika i pesma.

„Ti si tako mala curica, niko ništa ne sme da ti radi.“ Glas mu je bio zvonak i u neskladu s gojaznim, podbulim licem.

Čovek se sasvim približi Mariji. Bio je tako blizu da mu je Marija ispod već proređene kose videla žućkastu kožu glave. I pošto nije prestajao da kašikom kruži oko njenih usta, a verovatno i u smrtnom strahu, Marija ih otvori.

Ukus je bio sladak i svež. Sa svakim gutljajem vraćala joj se snaga. Kada se čaša ispraznila, ona obrisa usne i upita tanušnim glasom: „Smem li sada kući?“

Pošto je čovek ćutao, ona se izvuče ispod ćebeta i pođe ka vratima.

„A šta ćeš kod kuće?“ Glas mu dobi oštrij prizvuk.

Marija se strašljivo okrete. „Čeka me mama.“

„Niko te više ne čeka.“ On se grubo nasmeja. „Roditelji su te prodali.“

Marija je zurila u Virtnera.

„Da, šta misliš, kuda te je vodio onaj čovek? Muški hoće da se izleče od sifilisa. Zato s ulice dovode curice kô što si ti.“

Marija se zaplaka.

„Imala si sreće!“ On je odgurnu od vrata natrag, na sofu. Zatim sede kraj nje i očinski je uhvati za ruku. Ona nanjuši njegov znoj. „Ali sa' ću te ja paziti“, reče on misleći to ozbiljno. Više neće puštati ovo detence, svoju tičicu, u onaj opasni svet napolju. Štitiće je onako kako bi voleo da su njega štitili kao dečaka.

Muzika je u daljini narasla do finala.

Moćni akordi poslednji put ujediniše pevače, muzičare i auditorijum. Tek što je utihnula naknadna jeka instrumentata, razleže se burni aplauz. Konstanca fon Traunštajn tronu- to sklopi svoju lepezu. Princezu je muzika uvek uzbuđivala

i ispunjavala melanholijom. Žalila je što nije umetnica ili bar muza nekog velikog genija. Gledala je profil svog muža i videla kako mu se šake oduševljeno kreću dok se priključivao aplauzu. S njim će sada zauvek deliti život. Ta misao ju je ispunjavala nelagodnošću.

Georg oseti Konstancin pogled i sa osmehom se okrete svojoj ženi. Bila mu je tuđa i posle pola godine bračnog života.

Konstanca Nađ-Karolj bila je zlatnik među kandidatkinjama za brak. Traunštajni su dugo tragali za starošću i titulom, ali pre svega za imetkom koji će kupiti njihovo porodično stablo. Georg se nije ni trenutka kolebao polažući bračnu zakletvu. Žena mu je bila potrebna. Hteo je ženu. U tom pogledu težio je životu bez komplikacija. Georg je bio obuzet željom da vodi sadržajan život. Osećao je u sebi poziv da svet učini boljim. Tome će posvetiti svoju snagu.

Georg udahnu nežnu notu Konstancine kolonjske vode, koja se mešala s mirisom njene bujne smeđe kose. Taj miris je u njemu budio požudu. Bio je iznenađen. Doduše, imao je puno pravo da želi svoju ženu. Ali bilo mu je usađeno da je za brak neophodna izvesna distanca, hladno i disciplinovano međusobno ophođenje. Strast je bila nešto za javne kuće i ljubavne afere. Emocije mogu pre svega da naškode braku. One su nepredvidljive. Georg je prezirao ljude koji ne umeju da sačuvaju hladnu glavu i u koje se ne možete pouzdati svakog trenutka i u svakoj situaciji. To merilo je primenjivao u prvom redu na sebi.

3

U polutami dana koji se rađao odnet je kovčeg s telom preminulog Eduarda Sahera. Osoblje se okupilo na groblju da oda poslednju počast svom pokrovitelju. Pre podne će uslediti zvanična objava. Leš će onda pripasti bečkom društvu i njegovim izjavama saučešća. Zaposlenima nije ostalo ništa drugo nego da se nadaju malo verovatnom ishodu da će Ana Saher nastaviti da vodi kuću.

Ana je gledala lica zaposlenih. Čula je prigušene jecaje. I znala je da svi oni strepe za svoja radna mesta i budućnost. Pojedini među njima tek su nedavno osnovali porodice. Ti ljudi su joj bili potrebni i ona je bila potrebna njima. „Na posao. Naši gosti moraju da znaju da sve ostaje kako je.“ Ton joj je odražavao njen novi položaj.

Vratila se u kuću u duhu već planirajući šta će pripremiti za taj dan.

Kada je ušla u kancelariju koju je delila s Eduardom, zatekla je tasta kako sedi na njenom mestu i pregleda knjige.

Ana zadrža dah. „Već si stigao do administrativnih papira?“

„Angažovaćemo upravnika dok ne nađemo kupca koji će nam ponuditi dobru cenu“, promrmlja Franc. „Tako ćemo se bar osloboditi hipoteka. Što se tiče novca koji sam ja uložio u preduzeće...“ On odmahnu rukom.

Ana zastade pored njega. Kada je sedela pored Eduarda, bilo je to priznanje. Htela je da joj tast oslobodi mesto.

Nije bila navikla da prećutkuje svoje želje i potrebe. Ali sada je morala da bude lukava. Muževljevom smrću izgubila je koncesije za hotel i restoran. Sada više nije mogla da zadrži ni titulu carskog i kraljevskog dvorskog liferanta. Bila je udovica s troje male dece. Morala je da tasta pretvori u svog saveznika, da spreči prodaju hotela i, uz njegovu pomoć, ubedi vlasti.

„Eduard bi...“, ona prekide i izostavi reč *možda*, „želeo bi drukčije.“

Tast se ne obazre na to i dobroćudno reče: „Biću zadovoljan ako ograničim štetu nanetu porodici.“

Pošto se Ana nije oglasila, Franc to protumači kao odobravanje i vrati se pregledanju papira, čije je lako šuštanje pojačavala tišina u sobi.

„Nastaviću da vodim hotel.“

Franc Saher diže pogled. „Koncesije važe na Eduardovo ime. Jednoj ženi neće prepustiti titulu dvorskog liferanta“, reče razdraženo. Nemoguće da je Ana tako naivna.

„Neka ostave titulu samo kući. Meni ne moraju ništa da prepuste.“

Pre nego što je stigao da joj odgovori, neko zakuca. Uđe portir. Pratio ga je mladić u iznošenom odelu.

„Žao mi je.“ Majr bi rado poštedeo Anu Saher i njenog tasta ovog posetioca. „Ali gospodin je iz policije.“

„Moje poštovanje! Ja sam Lehner, iz Instituta za policijske agente“, predstavi se mladić uz lak naklon. „Moje najdublje saučešće, gospođo Saher, gospodine Sahere. Najponiznije molim za izvinjenje što dolazim baš danas. U pitanju je Štadler Marija. Dete sinoć nije došlo kući. Pronašli smo samo njen lonac od supe. Osim toga, u blizini je jedan mrtvac. Moram da ispitam vaše ljude.“ Ispod čovekovog bledog lica krila se odlučnost.

„Da, samo izvolite.“ Ana nije imala živaca za taj slučaj. „I, Majre, postarajte se da policija posle toga napusti hotel kroz dvorišni ulaz za dostavu.“

Lehner se neprimetno trže. On nije bio lakej. Od pre nedelju dana bio je pripravnik u bečkoj kriminalističkoj policiji, a ovo mu je bio prvi slučaj. „Moje poštovanje.“ Lehner nijednom grimasom nije pokazao da je uvređen. Ponovo se kratko naklonio i izašao.

Ana se opet okrete svom tastu. „Ovaj hotel je moj život, France. Neću ga se odreći.“

„Deca su tvoj život, Ana. Upravo su izgubila oca.“

Franc Saher ponovo pogleda dokumentaciju. Je li zaista bio protiv toga da njegova snaja nastavi da upravlja nasleđem njegovog sina? Ali ni pored najbolje volje nije mogao da zamisli da jedna žena s troje dece sama vodi jedan hotel u Beču – pre svega takvog kvaliteta na koji su njegovi gosti navikli. A on neće napuštati Baden da bi zauzeo mesto svog sina. Franc Saher je bio stariji od sedamdeset godina. Prijao mu je život penzionera, na dva kratka sata vožnje od uzavrele prestonice. Voleo je svoje samotne šetnje, podnevni odmor i miris kafe oko četiri po podne. Ni za šta na svetu ne bi se još jednom bavio gastronomijom ni upravljanjem hotelom.